

UNIAREA POPORULUI

BONAMENTUL:

Abonament lunar 150 Lei
 Abonament trimestrial 75 Lei
 Abonament anual 300 Lei

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, jud. Târnava-Mică
 Intemeietori: † AL. LUPEANU-MELIN și IULIU MAIOR
 Director IULIU MAIOR

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

Austria a dispărut de pe harta Europei

Domnul Hitler a poruncit trupelor germane să ocupe Austria — Cine este Domnul Hitler? — Cum a ajuns la putere? — Cum desleagă el, rând pe rând, poporul german din cătușele umilirii și cum face din toți Germanii o țară cu un singur conducător — Primejdiiile la cari ne putem aștepta — Bătăia lui Dumnezeu asupra celorce ne-au asuprit pe vremuri

Sâmbătă dimineața o veste neașteptată totul surprinzătoare a străbătut bătrână Europă în lung și-n lat: Führerul a poruncit trupelor germane să o militărește Austria, ceea ce s'a și împlinit încă în aceeași zi, așa că Austria a dispărut, începând cu aceea zi, de pe harta Europei, iar astăzi Germanii sunt cu toții pe un pământ, un singur popor mare și despărțit, având în fruntea lor un singur Führer adevărat conducător, pe domnul Hitler.

La anul 955, adevărat înainte cu 983 de ani a înființat în jurul orașului Viena o țară numită Ostmark, adevărat hotar de graniță, ca să apere poporul german de invaziunile tot mai dese ale Hunilor, care erau un popor sălbatic, neam cu Ungurii, din stepele Asiei, unde nu era nici un fel de traiul, ca să-și caute patria nouă în Europa. Această țărișoară, numită mai târziu Austria, se mărește, adăugându-i-se, pe rând, Boemia și Moravia, mai târziu Carintia, Craina, apoi Ungaria, la Ardealul, pe urmă Bucovina, Dalmația, Serbia și Herțegovina. Știm apoi, cum, din Bosnia și Herțegovina, i-a venit și ea, mai întâi prin izbucnirea marelui războiu, pe urmă prin pierderea tuturor țărilor de altă naționalitate, rămânând, în 1918, abia țările cu populație germană și jumătatea de Austria Germană.

Oricine putea să se gândească și să creadă că Austria, așa cum a rămas după tratatul de la Paris, cu cei 84 de mii de kilometri pătrați și cu cei 6764.000 de locuitori săi, nu poate dăinui. O țineau însă și statele europene, pentru că să nu se întindă prea tare Germania și pentru că să nu bucnească războiul cel mare, care va fi mult mai mare și mai grosav decât războiul din 1914—1918.

Că Austria nu poate dăinui mult, o știau toți aceia cari l-au studiat cătuș de pe Führerul Hitler.

Acum acest om, fără îndoială, foarte mare și voință cu adevărat de fier, a spus-o, de când a fost biruită Germania, că ea va ostoya până nu va scoate din umilire și nu va reface vechea vrednicie a poporului german. Deși om sărac și cu pu-

ținând învâțtură — n'are decât bacalaureatul — el se pune pe lucru, înființează partidul național-social din Austria, însufleștește pe prietenii săi, însuflându-le curaj și încredere. Lumea începe a-i recunoaște vredniciile, focul nestins al sufletului său, însuflețirea mare pentru patria sa, disprețul față de ticăloși. Se adună deci tot mai mulți în jurul lui. Cercurile politice austriace se turbură, lui însă nici că-i pasă, decum să-i fie teamă. Incep a-l stima tot mai mult chiar Germanii din Germania și înființează și acolo un partid național-social, care devine din zi în zi tot mai mare și cu mai mulți partizani. Hitler însuși, chemat de prietenii săi, trece hotarul Austriei, se stabilește în Germania, unde partidul îi crește într-una. Președintele Hindenburg îl numește nu peste mult cancelar, după moartea lui Hindenburg devine președinte al Republicii Germane, și apoi se pune pe lucru pentru ca să-și poată realiza gândurile.

El colosal de cetezător. Înainte de toate în 23 Martie 1933 desființează independența celor 17 state germane, așa că Germania devine un singur stat, mare, unitar și puternic.

Văzând că i-a succedat acest mare plan, la 7 Martie 1936 comunică tuturor guvernelor interesate că el nu mai dă nimic pe tratatul de pace de la Versailles. Statele europene înghit această mare gălușcă, se codesc ele nu-i vorba puțin, dar, pe urmă, neavând ce face, căci pentru războiul încă nu erau pregătite, tac mulcom, înghit gălușca și laus spre știri comunicatul Germaniei.

Domnul Hitler sâmbeste una, iar în ziua următoare ocupă Renania, adevărat partea dintre Franța și Germania care era lăsată neatârnată nici de Germania, nici de Franța ca teritoriu independent. Apoi declară că cu Franța nu mai are ce împărți și o asigură de hotarele ei de astăzi. Franța, deși cam rușinată, ia spre știri și acest desnodământ, după ce cu puțin înainte luase spre știri și plebiscitul din ținutul Saarului, care ținut devenise tot al Germaniei.

Toată lumea știa că Hitler nu se va mulțumi cu atâtă și că nu peste mult se va face și Anschlussul, adevărat alipirea Austriei de Germania.

Și Hitler a fost atât de cuminte de și-a ales clipita cea mai potrivită, când Anglia încă nu este pregătită pentru război, Franța nu știe cărui partid să-și încredințeze soarta, iară Rusia își mândăncă propriii copii.

În dimineața zilei de 12 Martie 1938 trupele germane trec peste hotarele subredede ale Austriei și ocupă această țărișoară, în strigătele de bucurie ale poporului austriac. Germania se mărește, ajungând la 554.000 kilometri pătrați și la 73.380.000 locuitori, așa că astăzi, după Rusia, este cea mai mare și mai puternică țară din Europa.

Forma ei este astăzi a unui corn, care cuprinde în brațele sale Cehoslovacia aproape în întregime, ori a unui pește cu gura căscată, gata să-și înghită prada din gură, care este aproape întreagă Cehoslovacia. Mai are ea apoi și altă intenție, de a înghiți Dansigul, adevărat panta de pământ dintre Germania și Polonia. Că oare care plan și-l va realiza Germania mai întâi, vom vedea. Oricare plan și-l va încerca însă a și-l realiza, nu va merge fără război.

Nu putem ști, că în luna Martie a anului viitor cu ce ne va surprinde Domnul Hitler. Atâta știm însă că trebuie să ne întărim și înarmăm foarte puternic și să ne câștigăm, pe lângă Franța, Cehoslovacia și Jugoslavia, și alți prieteni, cum e Anglia bunăoară, pentru că dacă nu, ne va înghiți și pe noi, cu toate că spune că el vrea pacea.

Iată pentru ce e bine ca, în zilele acestea grele, să fim cu toții una și să ne adunăm în jurul Majestății Sale Regelui, care, ajutat de sfințicii săi, suntem siguri că ne va conduce pe calea cea mai bună.

Austro-Ungaria, vechea noastră dușmă, care ne-a răpit Bucovina și Ardealul, nu mai este. Cu adevărat: „pogorît-a (Domnul) pe cel puternic de pe scaune și l-a înălțat pe cel umilțit; pe cei flămânzi l-a umplut de bunătați și pe cei bogați i-a scos afară deșerți”.

Nu vedeți, cum bate Dumnezeu de cumplit? Cum își războiește el asupra aceluia cari n'au făcut decât nedreptate și n'au fost decât niște paraziți, niște sugători de sânge al popoarelor din jurul lor? Din vechiul și puternicul imperiu de odinioară n'a mai rămas decât o Ungarie mică, plină de trușie, dar neputincioasă, care, dacă nu se va astâmpăra, va fi înghițită, fie de colosul german, fie de Slavii tot mai puternici din jurul ei, singurii ei prieteni buni putând fi numai noi Românii, dacă el s'ar cuminti și și-ar da seama de aceasta.

Iată un capitol încheiat în istoria popoarelor europene! Iată cum Dumnezeu nu bate cu

băta! Iată cum și popoarele cari fac nedreptăți sunt atât de grozav pedepsite de Dumnezeu!

Ce putem noi zice, după toate acestea, decât: „Mare ești, Doamne, și minunate sunt lucrurile tale, și nu este cuvânt spre lauda minunilor tale!”

GRĂUNTE SUFLETEȘTI

Răul cel mai mare din lume

Toată lumea după fericire se sbate. Fericirea este țânta noastră a tuturor. Intregă viața nu este decât o luptă continuă pentru fericire.

Umblând însă după fericire, oamenii nu-și dau seama, că cei mai mulți trăiesc într-o nefericire continuă și că prin urmare sunt foarte nefericiți. Această nefericire este ruptura cu Dumnezeu, făcătorul cerului și al pământului, văzutele tuturor și nevăzutele; ruptură cu stăpânul și regele nostru, ruptură cu acela căruia-i datorăm tot ce avem și care este țânta și scopul nostru al tuturor.

Iar această ruptură este păcatul. Ce au făcut Adam și Eva?

Au călcat porunca lui Dumnezeu, care spunea că din roadele tuturor pomilor din rai pot să mănânce, din pomul binelui și al răului, care era așezat în mijlocul raiului, să nu mănânce, nici să se atingă de el, ca să nu moară. Ei însă, cunoscând această poruncă, cunoscând și pedeapsa, cu voința și într'adins au mâncat din roada pomului și astfel au călcat porunca Domnului.

Zis-a deci Domnul către femeie: »In-

mulți-voiu mereu necazurile tale, mai ales în vremea sarcinei tale; în dureri vei naște copii, atrasă vei fi către bărbatul tău și el te va stăpâni«. Iar lui Adam i-a zis: »Pentru că ai ascultat vorba femeii tale și ai mâncat din pomul din care ți-am poruncit să nu mănânci, blestemat va fi pământul pentru tine. Cu osteneală să te hrănești din el, în toate zilele vieții tale. Spini și polomidă îți va rodi și te vei hrăni cu iarba câmpului. În sudoarea feței tale îți vei mânca pâinea ta, până te vei întoarce în pământul din care ești luat, căci pământ ești și în pământ te vei întoarce« (Facerea 3, 16—19). Și i-a isgonit Dumnezeu din rai.

Tot acelaș lucru îl facem și noi, ori-decâteori călcăm cu știința și cu voința vreo poruncă de a lui Dumnezeu, sau de-a Bisericii, — având credințe deșerte, jurând strâmb, furând, ucizând, făcând necurăție, mințind, nepostind, necercetând în dumineci și sărbători biserica, și altele multe. — Tot deatătea ori Dumnezeu ne pedepsește și pe noi isgonindu-ne din raiul harului dumnezeesc și pedepsindu-ne cu moarte sufletească, care este cu mult mai rea decât cea trupească.

Intrucât am călcat o poruncă mai însemnată a lui Dumnezeu, și încă cu deplină știință și voință, ruptură și despărțirea de Dumnezeu este deplină, iar urmarea este moartea sufletului. Acesta se numește *păcat de moarte*.

Când însă am călcat vreo poruncă a lui Dumnezeu fără voință și știință deplină, adică fie necunoscând porunca, fie noaptea în vis, fără să ne dăm seama pe deplin — ruptură cu Dumnezeu nu este desăvârșită, iară sufletul meu nu se despărțește total de Dumnezeu, ci numai se îndepărtează și se înstrăinează puțin de el; sufletul nu moare, ci rămâne numai rănit și bolnav, iară *păcatul este ușor*.

Ce este deci păcatul?

O nesupunere față de Dumnezeu.

Ce ai zice tu, drag cetitor, pilul ori servitorul tău ți-ar spune „Nu vreau să-ți slujesc«. Eu cred întâi ai roși ca racul, apoi l-ai rău; pe sluga ta l-ai chiar da ai slujba ta, iar pe copil l-ai bate un Și cu tot dreptul, pentru că într-o pot fi doi stăpâni; ori stăpânești apoi fiul respectiv servitorul tău.

Așa și în lume. Nu este de singur stăpân și acela este Dumnezeu i-ne supunem lui, ori făpturilor sale ne mai plac făpturile decât Dumnezeu n'avem decât să le slujim lor, decât să ne dăm bine seama că am în făpturi mai pe sus decât pe plăzme astfel l-am nesocotit pe adevăratul Urmarea e că ne confundăm tot în păcate și fărădelegi, în tină și tină, iară pe izvorul vieții îl noi. Cu drept cuvânt se plânge deci la Ieremia prorocul zicând: »Domnule făcând poporul meu: pe mine, izvoarele celei vii, m'a părăsit și și-au săpat sparte, cari nu pot ține apă« (2). de fapt așa sunt făpturile. Ele nu ființa dela sine, ci dela Dumnezeu dară ele cu drept cuvânt se plâng la făntânilor sparte cari nu pot ține.

Că apoi cât de greu ti vine, rinte sau unui stăpân să-și vadă sau sluga uneltind împotriva sa, care părinte sau stăpân. Mai bine să se prăpădească el și să nu-și vadă casa și moșia, decât să-și vadă propriu răscolat împotriva sa. Și mirăm deci, dacă se chiar tânguie în cartea lui Isaia prorocul zicând: cerule și ia aminte pământule, că grăiește: hrănit-am feciori și i-am dar ei s'au răzvrătit împotriva mea. Grozavă trebuie să fie durerea un când ajunge să se plângă în forma

Și apoi iar se plânge Domnului prorocul David, în psalmul 54, zicând: »Că de m'ar fi ocărit de

Foița „UNIRII POPORULUI“

Cântec popular

Măi bădiță, bade măi,
De vrei, drăguț tu să-mi fii,
De nu, la noi să nu vii,
C'ai venit o seară două,
Și mi-ai rupt inima'n două.
Tu mi-ai rupt-o, tu mi-o leagă
C'un fir de mătăasă neagră.
Tu mi-ai rupt-o, tu mi-o drege,
C'un fir de mătăasă verde.

Măi bădiță, bade măi,
Io-aseară te-am așteptat
Tot cu foc și cu lumină
Și cu dor dela inimă.
Dac'am văzt că nu mai vii,
Pus-am doru'n căpătâi,
Și cu drag mi-am așternut,
Și cu dor m'am coperit,
Și eu, bade, așa'm visat:
Năfrămuța ta cea nouă,
Am visat-o ruptă'n două,
Năfrămuța ta cea veche,
Am visat-o ruptă'n șapte.

Apoi minți tu, minți,
Scoică de câine
Năfrămuța mea-i la mine,
Da-i ruptă inima'tine.

În tine și maică-ta,
Că te temi că te-oi lăsa.
De ce te temi, nu-i scăpa.
O'oi pune picioru'n scară
Și-oi călcan'n a treia țară.

Măi bădiță, bade măi,
Nu stă masa într'un picior,
Nici lumea dintr'un picior.
Masa stă'n patru picioare,
Mulți feciori sunt pe sub soare.
Mă bădiță, bade măi,
Uită-mă, că eu te uit.

Dragă nu-te pot uita
Că ți-a fost dulce gura,
Ca vinu dulce toamna,
Și somnu primăvara.
Căci, dragă, buzele tale
Gânde-ai că-s faguri de miere
De nu mă satur de ele.

Culeasă de *Livia Neamțu*, învățătoare,
auzite dela *Alexandru Palcu*.
Moișă — Jud. Mureș.

Ceice vor mai lua mită, vor fi pedepsiți. Președinția Consiliului de miniștri a dat ordin aspru tuturor serviciilor din țară ca să arete pe acei funcționari cari obișnuiesc a lua mită, pentru că să fie aspru pedepsiți. Ce bine ar fi, dacă acești funcționari, cari fac rușine celor cinstiți, ar fi denunțați!

Scrisori către sate

Unde zace țara numită Canada — Franța cupă dela Indieni — Englezii îi bat pe ei. Azi Canada se ține de Anglia — Cum trăiesc sălbateci — Cine sunt și cum trăiesc Piticii în landa — Noapte de 3 luni în Canada — Cum și cum răspândesc credința misionarii în

Bade Ștefane,

Imi scrii despre Ioan al Floarei care s'a dus în America acum sunt vreo ani, că — după ce a stat mai bine de 16 ani — mai scrie ceva, așa că ai lui de acasă — că poate a murit, și și-a luat toată nădăd el — acum a scris din „Canada“, că e bătrân, și că e însurat acolo cu o engleză.

Imi vine șod când zici: — Ce zăvoaică o fi și aceea care n'a mai găsit decât pe Ion al Floarei dela noi. — Va să zică ca toate femeile, și ea el, că doamna neata că tot sacul își găsește petecul, lui nu i-se potrivește petecul decât din Englezi și englezeice sunt de toată lumea Români, și ca și alte neamuri. El, Ion, reii din Ardeal, iar aceea va fi Mariea Floarei din Canada, și așa s'au găsit. Au văzut că seamănă unul cu altul la năravuri, căci oamenii numai atunci se potrivește pentru căsătorie, când văd că seamănă unul cu altul; căci dacă nu seamănă de loc, căsătoria aceea nu va fi căsătorie cum ci va fi un jug ca al șabalului dela noi, trage o vacă și un bivoli, iar înțelesul fi ca al raței cu percul.

fi rădat: de ar fi grăit cu îngâmfare
ora mea, m'ăși fi ascuns de dânsul.
tu, omule cel întocmai la suflet, po-
itorul meu și cunoscutul meu! Chiar
ști celce te-ai răscolat?

Durerea lui Dumnezeu pentru răutatea
ascoală noastră este cu adevărat foarte
e și de nedescris. Dar și mai grozavă
nefericirea noastră, a celor ce am căzut
acate de moarte. De aceea zice sf.
Gurădeaur: »Mulți cred că iadul e
mai mare nefericire. Eu însă voi
ovădui într'una că mai mare neferi-
este a vătămă pe Domnul nostru Isus
stos».

Sf. Francisc de Xaver, apostolul In-
dia, care era episcop și legat apostolic
ndia, avea obiceiul să-și spele însuși
turile. Întrebat de unii, pentru ce face
asta, că e ceva înjositor, le-a răspuns:
mai un lucru îl înjosește pe om,
atule».

Datu-ți-ai vreodată seama de marea
ericire a păcatului? Datu-ți-ai seama
păcătuiind te-ai răscolat împotriva Dom-
ni și Stăpânului tău? Că ai devenit mai
decât fiul cel rătăcit, mai rău chiar
at Iuda? Auzit-ai, ce spune Domnul,
Jeremia 2, 21: »Eu te-am sădit ca pe
șită de soiu, ca pe cea mai curată să-
pță: cum dar mi te-ai prefăcut în ra-
ră sălbatecă de viță străină? Văzut-ai,
te-ai preschimbat din fiu în dușman?
sit-ai cu ce te amenință Domnul Dum-
eul tău în cartea a cincia a lui Moise
20: »Ascunde-mi-voiu fața mea dela
și voi vedea, cum va fi sfârșitul lor».
pentru că păcatul este cel mai mare
din lume și cea mai mare nenorocire.
noaște deci și vezi, că amar e ție a
părăsi pe mine, zice Domnul Dum-
eul tău» (Jeremia 2, 19).

Părintele Iuliu

Din Aghireșu-Cluj

— Producțiunea artistică-teatrală a șoimilor —

În seara de 5 Martie organizația „ASTRA-
Șoimii Carpaților” din comuna Aghireș (jud.
Cluj), sub conducerea d-lui inv. director V. F.
Călugăru, comandant străjer și căpitan al șoi-
milor, a aranjat o bine reușită producțiune
artistică-teatrală, cu un bogat program de co-
ruri, recitări, cântări și o piesă de teatru în-
tr'un act.

Programul s'a început cu Imnul Regal și
cu Imnul străjeresc „Tricolorul”.

Cuvântul de deschidere a fost rostit de
d. Dr. Traian Dengeh, primpretor, care a tăl-
măcit pe înțelesul tuturor însemnătatea și cu-
prinsul *nouei constituțiuni*, iar în partea a 2-a
a cuvântărei a amintit împlinirea unui an dela
data când șoimii din Aghireș au dat la Radio-
București (Martie 1937) un preafamos festival
șoimănesc, despre care s'a scris în coloanele
gazetei noastre.

Dintre recităriile mai reușite amintim a-
necdotele spuse de șoimii: *Roman Sarca*, *Oc-
tavian Todoran* și *Gheorghe Braina*.

Panctele de cor au fost conduse de d.
inv. dir. V. F. Călugăru. Cele mai frumoase
și mai bine executate au fost: „Frunză verde
de trifoi” (de N. Oancea) și „Trandafir cres-
cut în vie”, coruri pe 4 voci, cu solo de sopran,
susținut cu multă gingășie de șoimiița *Lucreția
Sarca*.

Remarcăm cu admirație minunatele doine,
cântate de d. M. Pamfil, licențiat al Academiei
Comerciale—Cluj, oaspe plăcut al comunei
noastre.

Foarte bine a reușit piesa teatrală într'un
act „piata birului” de Victor Ion Popa, — piesă
cu tendință de educare cetățenească a săteni-
lor, — jucată isteț, natural și cu mult haz de
bravii noștri șoimi: *Ioan Chifor* (badea Vasile),
Octavian Todoran (perceptorul), *Ioan Păcurariu*
(vecinul) și de șoimiițele *Florica Ghiran* (Sai-
tana) și *Maria Sarca* (școlărița), cari au jucat
atât de bine și de natural, de parcă au crescut
pe scena de teatru.

Laudă se cuvine tuturor celor ce și-au
dat osteneala pentru buna reușită a progra-
mului, asemenea și harnicului conducător. Pe
lângă succesul moral, serata a avut și un fra-
mos rezultat material, încasându-se din taxe
date de bună voie peste 2000 lei, pentru fon-
dul de costume naționale al organizației.

Am dori să se continue cât mai des cu
astfel de manifestațiuni culturale frumoase și
folositoare!

Correspondent

Lupta Indienilor de pe Rio Nucuray contra vrăjitorilor

O barcă primitivă, cu arc și săgeți, câteo-
dată o carabină veche, aceasta este avuția
indienilor pădurii și le ajunge ca să-l îmbrace.
Dar un lucru îl turbură în liniștea lor; acești
oameni primitivi sunt înfricați de teama de
vrăjitori, *brujlos*.

Boli, accidente, moartea, orice nenorocire
se întâmplă, este datorită vrăjilor teribilului
brujl și indienii au jurat acestui inamic mis-
terios un război fără graniți, care provoacă
deseori crime grozave, la care participă chiar
creștini, cari nu au știut să se desprindă de
superstițiile rasei lor.

De curând un delict de acest fel s'a co-
mis pe malurile râului Nucuray, afluent al
Maranonului. În cursul interogatoriului, incul-
pații, cari erau toți creștini, au arătat curioasa
psihologie a acestor primitivi; singurul motiv
al crimei lor era dorința de-a face serviciu
societății, scăpând-o de un dușman public; căci
vrăjitorul asasinat scosese din gură săgeata
otrăvită care adusese rău dușmanilor lui! La
fel la Trapote, un doctor vrăjitor, cărui l-se
atribuia tot felul de vrăji rele, a fost tăiat în
bucăți.

După aceste evenimente, guvernământul
a luat măsuri serioase contra șarlatanilor și
a vrăjitorilor. Să sperăm că aceasta represune
va avea rezultate bune, și că vrăjitorii vor
dispare ca și imitatorii lor albi, șarlatani fără
acrupale, cari profită de frica indigenilor.

„UNIREA POPORULUI”

Mă întrebi apoi despre țara aceea, cam pe
trage și ce fel de oameni sunt acolo.

Tocmai săptămâna trecută a fost pe la noi
călugăr din Canada, cu care am vorbit mai
și l-am întrebat, cum trăiesc oamenii pe
și mai cu seamă preoții printre sălbatici și
tre „pitici” sau eschimozi. Și ce mi-a spus el
pun și eu dumnitale, ca să poți spune și al-
cari te vor întreba despre Canada.

Canada este o țară în partea cea mai de
ză-noapte a Americii. A fost descoperită la
ani după ce Columbus a mers pentru întâia
în America, adică la 1497. Cel dintâi care a
acolo a fost italianul Sebastian Caboto din
știa, care voia să meargă în China pe urmele
lui său Ioan Caboto, dar în cale a descoperit
merica de Nord. Sebastian a descoperit Canada,
nu s'a încumetat nimenea dintre Europeni
meargă acolo, căci țara era locuită de niște
eni voinici și firețici, cari nu prea știau de
șă. Erau adică indienii cari trăiau din vânat,
cum trăiesc și acumă cei cari au rămas prin
urile fără margini ale Canadei.

Pe la anul 1608, adică după mai bine de
tă de ani dela descoperirea acestei țări, Fran-
s'a au gândit să ducă acele oameni cari vreau
meargă și să-i așeze acolo. Să-și ia acolo fie-
pământ cât poate lucra și să facă din țara
asta sălbatecă o țară cum se cade.

Cei dintâi coloniști au avut mult de forcă cu
onii, dar ei s'au așezat mai la șes, pe când
oniilor sălbatici le plăcea mai mult la munte
pădure, unde era ușor de vânat. Ei au înte-

meiat acolo un oraș numit „Chebec”, care azi e ca-
pitala țării. Cu timpul au întemeiat mai multe o-
rașe, iar azi Canada este o țară civilizată ca și
alte țări, cel puțin în partea de miazăzi, unde
aerul e mai dulce și se poate trăi ca și la noi.

Indienii cei vechi, aflați acolo, trăiau din
vânat și din cucuruz și cartofi, cari pe atunci la
noi în Europa nu erau cunoscute. Cucuruzul prin
unele locuri crește neșemănat, cum crește trestia
în baltă. Ei, adică indienii, îl frigeau pe foc sau
îl fierbeau, și-l mâncau cu carne de căprioare, urși,
iepuri și alte sălbătăciuni. Cartofii încă îi coceau
și-i fierbeau și așa îi mâncau. Făina și moara nu
erau cunoscute la ei, numai europenii le-au dus
și pe acolo. Cucuruzul și cartofii din America le-au
adus și în Europa, iar azi atâta lume se nutrește
cu mămăligă și cu cartofi.

Francezilor, cari au mers în Canada, le umbra
destul de bine. Indienii sălbatici se traseră prin
ținuturile mai păduroase, lăsând „albilor” ținutu-
rile pustii — cum numeau ei locurile arătoare.
Albii sau Europenii începură a lucra pământul,
care producea bucate de minune, așa că foarte
mulți se îmbogățiră.

Englezii auziră despre isprava ce fac Fran-
cezii în Canada și merseră și ei. Ba cu timpul
din Anglia merseră mai mulți, așa încât începură
chiar a se bate. La 1763, după o luptă strașnică,
francezii fură siliți să lase Canada în stăpânirea
Englezilor, cum e și azi. Francezii își au și ei
drepturile lor, și iau parte în guvern, dar regele
Angliei este totodată și rege al Canadei. Acum
sunt acolo orașe mari cu fabrici, drumuri de fier

și de țară, foarte bine îngrijite. Locuitorii încă sunt
mai mulți decât înainte, dar ar mai încăpea acolo
încă de zece ori atâția câți sunt.

Asta este istoria pe scurt a Canadei. În par-
tea de miazăzi e despărțită de Statele Unite Ame-
ricane de 5 lacuri mari, cari sunt ca și mările,
așa că umblă vapoare pe ele. Numele lor este:
Lacul superior, Huron, Michigan, Erie și Ontario.
Aceste lacuri sunt ca și niște trepte, căci apa
dintr'unul are cădere dela o înălțime oare care
în altul. Între lacurile Erie și Ontario se află
două căderi de apă, una dela 50 metri înălțime,
și alta dela 48 metri. Lățimea apei în acele că-
deri este una de 322 metri, și alta de 372 m.

Acestea sunt renumitele căderi numite „ca-
tarațele Niagara”.

Dar acum să-ți spun, ce mi-a povestit călu-
gărul canadex mai săptămânile trecute.

— La noi — zice el —, găsești vreme cum
vrei. În partea de miazăzi a țării vara e cald
ca'n Italia, iar iarna e frig ca'n Siberia. Vara
căldura ajunge la 35—40 de grade, iar iarna la
45—50 grade de frig (Pe la noi când sunt 30
grade frig, crapă lemnele în pădure și gheața în
vale, iar căldura vara rar se ridică până la 40
grade la soare) — Partea asta a țării — zice
călugărul —, este locuită de europeni, dintre
cari unii s'au dus acolo mai de mult, alții mai
târziu, dar s'au așezat acolo și nu știu altă țară
decât aceea. În partea mai de miazănoapte însă
frigul e mai mare, și locuitorii sunt mai rari,
așa că uneori dela un sat trebuie să mergi câte
150—200 Lilometri până să dai de alt sat. Pe

CUM STA LUMEA SI TARA

Neliniște în Europa — Sfârșitul procesului dela Moscova — Spre sfârșitul prăpădului din Spania

Descoperirea unui cuib de comuniști la București

La București a fost descoperit un cuib de comuniști. La locuința lor din strada Cireși s'au găsit numeroase cărți, broșuri și manifeste prin cari ei își răspândeau învățăturile lor rele. Din fericire însă poliția a pus mâna pe ei. Intre ei nu este nici un Român. Sunt tot străini și mai ales J-dan!

Sfârșitul Austriei.

Dela sfârșitul războiului, Austria a fost în continuu un punct neliniștit pentru întreaga politica Europei.

Fiind o țară germană și așezată în vecinătatea Germaniei, Nemții au voit în nenumărate rânduri s'o alipească de Germania.

Anschlussul, sau o unire a Austriei cu Germania, n'a fost pe placul celorlalte țări ale Europei cari s'au împotrivit. Nemții însă n'au renunțat la acest plan. Acesta era visul lor, să facă o țară puternică germană dela Marea Nordului și până la Dunăre. Au așteptat ani de-a rândul și s'au pregătit. Anul acesta, când situația Europei a ajuns cât se poate de tulbură și încurcată, ei au și făcut pașii de lipsă pentru alipirea Austriei. Întai au cerut ca în guvernul austriac să fie numiți mai mulți național-socialiști, partizanii ai unirii, apoi au cerut ca d. Schuschnigg, conducătorul guvernului care nu voia unirea, să fie înlăturat și înlocuit cu d. Inquart.

Deasemenea au cerut ca plebiscitul din

13 Martie, prin care poporul era chemat să hotărască dacă vrea să fie liber sau să se unească, să fie amânat și toți partizanii din Schuschnigg să fie înlocuiți cu național-socialiști.

În fața amenințărilor Germaniei, dl Schuschnigg s'a retras și trupele germane chemate de dl Inquart, ministrul de Interne al Austriei, Dumbrăla în 13 Martie au intrat pe pământul Austriei. Însuși dl Hitler a plecat în Austria, țara sa de naștere, unde a fost primit ca un eliberator. S'a format un nou guvern, în frunte cu dl Inquart care a primit pe dl Hitler. Anschlussul a fost proclamat și, pentru aprobarea lui de către popor, s'a hotărât ținerea unui plebiscit în ziua de 10 Aprilie.

Dl Hitler a fost proclamat șef al armatei austriece, care de-acum încolo face parte din armata germană.

Șeful republicii austriece, dl Miklas, a demisionat și el. Se crede că dl Hitler se va instala la München, la jumătatea drumului dintre Berlin și Viena, și va fi șeful Austriei și al Germaniei, cu un guvern la Viena și altul la Berlin.

Ce se mai petrece în Rusia?

Omoruri și sânge. De douăzeci de ani în Rusia aceeași poveste tristă și însângerată își deapănă firul roșu al faptelor de grozăvenii și nelegiuiri. Condamnările la moarte și judecățile de trădare nu se mai sfârșesc. Fărăle sâmb-

lice se sfășie și se mănâncă între ei bolșevicii lor se trimit la moarte unul alt. Aceia cari odinioară aveau mâna și tăiau și spăzurau fără milă îmbrăcat haina acuzaților și, învinuți dare, au luat locul celor trimiși la moarte.

Sunt acolo pe banca trădării 2 fruntașii revoluției de ieri, Bucharin, R. J. goda și alții.

Toți leptători pentru bolșevism, neînfricați ai revoluției și propovăduitori forme de viață sunt învinuți că au trădat țara și că au făcut spionaj pentru Germania și Japonia. Înainte de proces au fost puși la chinuri și torturi, ca în fa. h. surile bolșevice se mai petrec mărturisit cu toți, ceace le-au cerut lor. Pașii au avut putere să se mai învească și să trăgăduiască învinuiri, ca să aduc. Sfârșitul procesului se știe: în 18 din ei au fost osândiți la moarte, alții 3 la muncă zilnică.

Mărturisirile acuzațiilor de avăntare și sări de lucruri, noii comploturi și Cel mai mari conducători bolșevici sunt învinuți că au trădat Rusia și pe Stalin, atrași în proces. Se crede că aceștia vor urma alte procese, ale militarilor, dinților și medicilor.

În preajma biruinței naționaliste în Spania

În Spania înaintarea trupelor naționaliste continuă. În patru zile de mers au făcut pași peste 1700 kilometri patrați de câmp și înălțimi. Numeroase localități au fost din mâna bolșevicilor, în rândurile cărora nădejdea este tot mai mare.

O descoperire dureroasă.

250.000 gospodării țărănești fără nici o vacă. Avem 1.500.000 gospodării țărănești fără un porc. Avem două milioane de gospodării țărănești fără nici o vacă în băttără. comună din Teleorman numai 30 vaci și vacă cu lapte.

acolo nu sunt nici trenuri, nici drumuri, iar călătoria se face numai călare, sau cu sania trasă de câini mari ca vițeii.

Prin pădurile cele nemărginite, de unde nimenea n'a dus și n'a tăiat lemne niciodată, locuiesc indienii sălbatici, cari și azi trăiesc cu cucuruz și cu carne de vânat, ca și mai înainte. Nu vreau să primească nimic dela europeni afară de bani, în schimbul cărora le dau blăni scumpe din piei de animale pe cari le vânează. Acum au și ei arme de foc, și câte unul mai învață franțuzește sau englezește, ca să poată vorbi cu aceștia în numele poporului.

Indienii își au anumite drepturi și hotarele lor, unde nu e iertat să se amestece europenii, dar sunt așa de tâmpiți încât dintre ei, — de și unii sunt creștini catolici — nu poți alege nici măcar un tinăr ori un bărbat din care să faci un preot. De obiceiurile lor nu vreau să se lase, și duc între ei o viață foarte necuvincioasă. Au niște jocuri și niște sărituri într'adevăr sălbatice, apoi niște obiceiuri cari numai cinstite nu se pot numi. Printre ei sunt însă, unde și unde, misionari, călugări din mănăstirile numite „ale Jertfișilor Preasfinței Fecioare Neprihănite“. Acei harnici călugări le-au învățat limba, și se duc pe la ei, și le atrag copiii cu icnițe, cu lăntișoare și mărgelile, cu patefon, și cu ce pot, ca să-i învețe catechismul. Pe acolo bieții călugări călătoresc dela un sat la altul pe jos, uneori câte 200 de kilometri prin păduri înzăpezite și pe câmpii fără petecă, pentru a câștiga suflete lui Dumnezeu. Noaptea sunt nevoiți să doarmă sub cerul liber în zăpadă, uneori în frig de 50 de grade.

Dar și mai spre miez-noapte sunt ținuturi și mai curioase, unde e pururea iarnă, unde nu e nici pădure, nici plantă sau buruiană, ci numai câmp deschis de zăpadă și de gheață. Aceasta este „Groenlanda“, sau „Țara Piticilor“, unde cel mai înalt bărbat nu trece de un metru. Aceia sunt oameni buni și blânzi. Trăiesc în case de zăpadă, fără foc fără lumină, fără sare, fără pâine, îmbrăcați în blăni de piele de urs alb sau în piele de „focă“. Foca este un fel de vițel de mare. Are capul ca un câine și dinți tot ca câinele, dar scoica urechii îi lipsește. Trupul îi este mai lung de un metru, și e acoperit cu păr cenușiu cu pete sure sau negre. La picioarele de dinainte are cinci degete cu unghii, iar la cele dinapoi are pelițe de inotat ca găscă. Trăiește prin mările din miez-noapte, și se poate îmblânzi ușor. Piticii le vânează pentru carnea și grăsimea lor, căci asta e mâncarea lor în acele țări de gheață. Cu carnea focelor se nutresc, fără să o sare și iără să o frigă, din unsoarea lor își fac opaiș, iar din pielea lor vesminte. Dumnezeu s'a îngrijit și de acei oameni cari n'au văzut niciodată un codru înverzit, o grădină, un lan de grâu, o livadă înflorită, ci numai zăpadă și gheață.

Ba ce e și mai interesant pe acolo. Neaptea e de trei luni, dar nu e întunecoasă, așa că sălbaticii Indieni pot merge la vânat și neaptea, căci nu e mai întunec decât pe la noi când fucepe a se insera, adică pe când se întorc ciur-zile dela pășunat. Prin Țara Piticilor însă nu răsar searele aproape nici odată, și de multe ori bieții preoți misionari cari sunt pe acolo, se urcă

pe un munte înalt ca să vadă cum se arată rele numai pentru câteva minute, și se arată iară pentru a nu se mai arăta șase luni. toate acestea, cuvântul lui Dumnezeu se vede chiar și acolo. Ba încă iscodirile cele mai folosesc la asta. Așa părintele Gavrilă B. vicarul apostolic din Mackenzia, are un aer propriu, și mai mulți călugări cari știu să vorbească cu el. Cu acel aeroplan duce și aduce oamenii de prin Țara Piticilor și de printre Indieni, loc să călătorească câte 15—20 zile prin zăpadă și frig călătorește 2—3 ceasuri.

Iată, bade Ștefane, ce e Canada. O țară mare. Sunt acolo și oameni cumiți, și învățați, și cheri, și hoți, și tâlhari, și oameni de omenească necăjiți, și îmbuibăți, și civilizați, și sălbatici, și buni; dar peste tot, sunt și Jertfișii „Mariei Neprihănite“, cari nu caută decât să tige cât mai multe suflete pentru împărăția lui Dumnezeu, știind că numărul sufletelor câștigate pentru Dumnezeu vor pricinui mărirea lor. când Mântuitorul va veni să judece lumea, acolo și necredincioși și eretici, dar sunt și călugări și preoți catolici, cari nu caută decât marea mărirea a lui Dumnezeu și binele de Dumnezeu.

Mai întreabă-mă despre lucruri, în ce te poți lămurit, și îți voi răspunde cu drag.

N. Lupu

Citiți și răspândiți
„UNIREA POPORULUI“

† Păr. Vasile Moldovan

Glasurile clopotelor de aramă dela bisericile Blajului au purtat din nou în tremurătorul lor glas, pe văile celor două Târnavă, vestea certă de durere a unei morți.

La Blaj, măcinat de o îndelungată boală, a stins la începutul săptămânii trecute părințele Vasile Moldovan parohul Blajului. A trecut din viață, împăcat cu soartea, în lăcașul bisericii, acolo unde era de mult cu sufletul său de credincios slujitor al lui Hristos și vesitor al cuvântului dumnezeesc.

Părintele Vasile Moldovan moare la vârsta de 63 ani, după o viață de neîntreruptă muncă în slujba bisericii și a sufletelor. S'a născut la 8 Iunie 1875 la Blaj, din părinți pișgari ontași. Studiile liceale și teologia le-a făcut tot la Blaj, fiind întotdeauna o piidă de muncă și hărnicie. În 1905, după ce se căsătorește cu Cornelia Moldovan, este hirotonit și numit preot în comuna Biczul Ardelean.

După 7 ani de păstorie în această frumoasă comună, unde a lăsat urme neșterse în sufletele credincioșilor, este numit preot la Blaj. Aici, în orașul copilăriei sale, și-a continuat el, până la sfârșitul vieții, munca începută de tatăl său drag în comuna Biczul, fiind timp de peste 25 de ani un bun sfătuitor și un curaj îndrumător pentru credincioșii săi.

Munca atât de rodnică în egorul sufletelor, stăruința și vrednicia lui au fost răsplătite după covingă de către cei mai mari, cari i-au acordat protopop onorar. Preoții din protopopiatul Blajului l-au ales de notar districtual, iar în ultimii doi ani ai vieții sale a fost și administratorul protopopesc al Blajului.

Înmormântarea a avut loc Miercuri 9 Martie. Au slujit păr. prepozit Dr. Victor Macavel și păr. canonic Gh. Dănilă, înconjurați de un grup de preoți din districtul Blajului, cari au venit și pe această cale să dea cea din urmă răstăruire aceluia care a fost păr. V. Moldovan.

Predica a rostit-o duios și simțit păr. canonic Gh. Dănilă, iar cuvântul de rămas bun al preoților din protopopiat păr. Gh. Nicoră și Mihail.

La groapă l-au petrecut, alături de neângălată lui soție, rudeniile și prietenii, cunoscuții și o mare parte a întristaților săi credincioși, în sufletele cărora va răsună încă multă vreme ecoul îndemnurilor și cuvintelor lui.

Din viața oamenilor mari

... erau să fie și ce au ajuns prin munca și priceperea lor

Părinții cari cred că își cunosc bine copiii și le aleg ei înșiși un drum în viață, de cele mai multe ori se înșală.

În viața multor oameni vestiți citim că părinții lor le-au fost ales cu totul o altă meserie decât aceea care și-au ales-o ei și care s'au făcut cunoscuți în lumea întreagă.

Marele scriitor francez Balzac fusese sortit de tatăl său să fie notar. El însă n'a voit să a' apucat să scrie la cărți, ajungând astfel unul din cei mai mari scriitori ai Franței.

Washington, întemeietorul Statelor Unite ale Americii, a fost fiul unui bogat plantator. Tatăl său voia să-l facă și pe el plantator, deoarece nici nu l-a dat prea multă învățătură. Soarta însă a voit altfel și Washington prin istețta și priceperea de care a dat dovadă în războiul Americii pentru eliberarea de sub jugul englez, a ajuns în fruntea țării sale.

Hitler, era mereu bătut de tatăl său, un funcționar austriac, care nu-l găsea bun pentru nimic.

Mustafa-Kemal, conducătorul Turciei de

azi, s'a arătat încă de pe când era în școala militară ca un priceput matematician, ceea ce l-a atras de atunci porecla de „kemal“ (pe arăbește înseamnă desăvârșit).

Stephenson, acela care a făcut prima locomotivă, în tinerețe păzea vacile. Tatăl său era mecanic și-l lua câteodată și pe el ca să-l ajute la lucru. Până la 18 ani nici nu știa să citească. A fost, pe rând, tăietor de lemne, lucrător în mine și în urmă mecanic. Aici a inventat locomotiva.

Mussolini n'a învățat să citească decât la 15 ani. În fierăria tatălui său Dovio Predappio și-a făcut primele arme. El era un bun fiu, dar un ferar rău, deaceia tatăl său îl bătea adeseori cu o curcă.

Masaryk, liberatorul Cehoslovaciei fu unul vizitativ și al unei cameriste, a fost și el dat ucenic la un fierar în Hajkowice. În curând însă el a părăsit fierăria scriind camarazilor săi următoarea scrisoare: „La revedere, camarazi, în viitor nu voi mai lucra în cenușe și nu-1 voi mai arde degetele“.

Pe Ciang-kai Chek, conducătorul trupelor chineze în marele război din Răsărit, tatăl său voia să-l facă negustor. El însă a ieșit dela negustor unde a fost dat ca ucenic și s'a înscris în școala militară din Tokio.

Curaj, nu glumă

Călugărul american lezuit Frederic Siedenburgh, decanul universității din Detroit și mare învățat, a voit să se convingă în persoană de grozavele stări din Rusia. A plecat deci, îmbracat în haine civile, în tovarășia mai multor americani, în Rusia, după ce și-a cerut mai înainte voie dela Preafericitul Părinte dela Roma, ca să poată sluji ori unde, ori când, și între toate împrejurările sf. liturghii.

Ceeace a văzut el acolo, e de nedescis, dar le va scrie într-o carte pe care acuma o pregătește și pe care lumea științifică o așteaptă cu mare neastâmpăr.

Foarte interesant e, cum i-a știut trage pe sfoară pe bolșevici, în ceace privește slujirea sfintei liturghii. El adică a slujit sf. liturghie în fiecare zi, în camera sa dela hotel, și anume fără odăjdii, așa în haine civile și cu cravată, fără potir și fără liturghier, având numai o sticlă simplă drept potir, un antimis hostii și niște pagini de liturghier. Când slujia sf. liturghie, încuia bine toate ușile și le căpătușea cu șoale și perini, ca nu cumva să audă ori să bănuiască vreun servitor, ce se întâmplă în camera aceea, cu atât mai ales că la fiecare sf. liturghie erau chemați și câte 1-2 credincioși din Rusia.

Sf. Părinte dela Roma l-a rugat anume, să slujească zilnic, chiar acolo în Rusia, sf. liturghie, dar să se grijească, nu cumva să fie bănuț. Sf. Părinte este adică de convingerea că sf. liturghie, slujită chiar acolo, va contribui mult la eliberarea nenorociților de Ruși de sub jugul crunt al bolșevicilor. De aceea l-a dat dreptul, să slujească sf. liturghie fără odăjdii și fără potir și disc, așa ca vechii creștini din catacombe.

Interesant e, cum și-a trecut peste hotar paginile din liturghier și hostiile. Acestea din urmă și le-a pachetat între paginile unor cărți bolșevice rusești, iar cu paginile din liturghier și-a pachetat cămeșile, păhărelul, sticluța și celelalte marușuri. În forma aceasta nici cel dela vamă n'au putut bănuț, ce are în bagaj.

Suntem acuma curioși, ce va spune părintele lezuit Siedenburgh despre cele văzute acolo, în marea sa carte, care va apărea în curând, despre stările din Rusia.

STIRILE SĂPTĂMĂNI

Pentru sprijinirea familiei. Guvernul Italian, care sprijinește foarte mult familia și căsătoria, a adus o nouă lege împotriva acelor cari nu vreau să se căsătorească. Oricine vrea să ocupe v'o funcție publică, trebuie să facă mai întâi dovada că este căsătorit și numai după aceea să ceară să fie numit.

Creștinismul unui general. După cum se știe de toată lumea, războiul din Spania este lupta celor fără de Dumnezeu împotriva celor credincioși. Soldații și conducătorii armatei naționaliste sunt cu toții buni creștini cari țin la credință și biserică și o dovedesc aceasta prin faptele și vorbele lor. Așa, nu de mult generalul Valera a fost primit în confraternitatea Maicii Domnului din Farnucisla. În catedrala din Segovia a primit medalia prin care se arată că se sfințește serviciul Maicii Domnului. În cuvântarea, pe care a ținut-o el, a spus că întotdeauna când ducă trupele la război se ruga și în focal luptei. Suferințele cari s'au abătut asupra țării sale el le socotește ca o pedeapsă dela Dumnezeu, tocmai pentru faptul că Spaniolii s'au rugat atât de puțin în ultimul timp.

Distincții. Preotul Iuliu B. Pop din Lonea, pentru munca desfășurată la altarul Domnului și în slujirea neamului său, a fost decorat cu „Răsplata Muncii cl. II“. — Dl Ștefan Tomșa, președintele „Agrului“ din Lonea, prin înalt decret regal a primit titlul de subinginer.

Pentru bețivi. Lupta ce se dăce împotriva bețivilor este tot mai înverșunată și din zi în zi mai amenințătoare pentru acest fel de oameni, cari iubesc mult paharul și sticla. Bețivii din unele țări trec prin momente grele. Așa orașul Gosler din Germania a făcut o listă cu numele acelor cari aveau prea mare dragoste de vin. Dacă aceștia nu-și schimbă năravul, după un anumit timp, ei vor fi sterilizați adică operați ca să nu mai poată avea urmași și trimiși în anumite lagăre de concentrare. Cum se vede Nemșii nu glumesc de loc cu bețivii.

Mulțămită publică. Curatorul bisericesc și oficiul parohial din parohia română unită Băgău, jud. Alba, aduce și pe aceasta cale, cele mai sincere mulțămiri, ctitorului Georghe Crișan Huhu și credinciosului Aron Boba, pentru donația (dănuirea) alor 2 prapori negri pe seama bisericii române unite din loc, în preț de 2600 Lei. Bunul Dumnezeu să-le răsplătească și să-le primească jertfa.

Războiul costează. Japonezii spun că în cursul războiului chinez-japonez au doborât din zbor, 259 avioane chinezești iară 356 le-au nimicit pe pământ, pe când ei înșiși n'au pierdut decât 65. Avionul militar cel mai ieftin însă costează cam 1 milion și jumătate Lei.

O copilă crescută de o ursoaică. Să crezi și să nu crezi. Gazetele scriu negru pe alb că lucrul s'a întâmplat aleva. Nu de mult niște vânători turci au descoperit în vizuina unei ursoaice pe care o împușcaseră o copilă de opt-nouă ani. La vederea lor fetița a început să urle, să atace și să muște. Numai cu mare greutate ea a putut fi prinsă și

legată. Fetifa nu vorbește nimic, are căutătura și mersul de fiară. Cei doi vânători au dus-o la Istanbul, unde au dat-o în grija unui medic vestit, care s'a legat că o va îmblânzi și-o va învăța să vorbească. Aflarea fetifei în sânul munților a făcut vâlvă mare în lume și mulți se întrebă, cum a ajuns ea acolo și cum a putut să trăiască atâta amar de vreme între fiare și sălbătâciuni.

A murit mănând caii. În ziua de 1 Martie, pe la orele 4.30 d. a., pe când se re-înapola din Aiud, Balag Mihail din Colfești, cu căruța cu un cal, trecând prin Vălișoara, a fost aflat mort în căruța. Numitul ședea pe o scândură, și calul mergea pe drum. Un om din comuna Vălișoara, Danilă Cozma, l-a făcut atent, zicându-i, să grijască să nu-și piardă căciula; dar omul nimic. Oprind calul și mergând la el, mai mare l-a fost mirarea, când l-a văzut că e mort. Fiind încunoștințat postul de jandarmi și medicul de circumscripție, acela au venit la fața locului și au autorizat transportarea cadavrului la domiciliul din Colfești. În căruțe se aflau niște dimigene, al căror conținut nu-l cunoaștem.

Una care tot cască. Intre bolnavii spitalului din Bacore (America) se află o tânără, dăoara Maria Morges, care suferă de o boală foarte curioasă. Ea cască de 15 zile, fără întrerupere, ziua și noaptea. S'a stabilit că până acuma a căscat de 1800 de ori. Din cauza aceasta ea este foarte slăbită și puterile o părăsesc pe zi ce merge. Medicii spun că e vorba de o îmbolnăvire a nervilor, cari pun în legătură mușchii căscatului.

Țara cu cei mai bătrâni oameni este Turcia. Acolo trăiesc peste 6240 de bătrâni cari au trecut de 100 de ani. Dintre aceștia 30 au ajuns frumoasa vârstă de 150 de ani. Aproape toți sunt țărani cari au dus o viață simplă și liniștită. S'au hrănit aproape numai cu lapte și ceala de muștel și n'au beut niciodată vr'o beutură bețivă. Cel mai bătrân dintre ei are 157 de ani și trăiește în localitatea Elaziz. El a luat parte la războiul dintre Greci și Turci de acum 110 ani. Bătrânul are încă dinți buni, nu doarme mai mult de 4 ore noaptea, famează, dar aude rău. Ceea ce este mai interesant e că femeile trăiesc mai mult decât bărbații. 3885 dintre acești bătrâni sunt femei.

Mireasă ciudată. În satul Limnos de lângă Missolongis, Grecia s'a petrecut zilele trecute o întâmplare hazlie și cu'n sfârșit cât se poate de trist. Un tânăr din sat, Vantalis, și-a serbat cununia religioasă. După terminarea slujbei, tânărul a volt să-și sărute nevasta. Aceasta însă, supărată, i-a dat o palmă, pe care el i-a înapolat-o imediat. Din mulțime a sărit un frate al miresei, care cu un cuțit a tălat nasul mirei. Părinții mirei au vrut să-l omoare pe fratele miresei și atunci s'a început o încăierare strașnică în biserică, la care au luat parte toți nantașii, în frunte cu popa, cu cei doi cantori și cu crâșnicul.

Omor descoperit după 33 de ani. Fapta rea nu poate fi tănuțită pentru totdeauna. După ani de zile, fiul celor mai ascunse lucruri a fost prins și adevărul oricât de târziu tot a ieșit la iveală. Răufăcătorii au fost descoperiți și pedepsiți aproape în totdeauna, încă în lumea aceasta. Acum 33 de ani, într-o noapte, a fost omorât un plugar din orașul Reggio (Italia), împreună cu întreaga familie sa. Ucigașii n'au cruțat nici măcar copilășul nou născut al bietului plugar. Până și pisica și cănele casei au fost omorâți de fioroșii ucigași.

Oricât a căutat poliția să prindă pe făptuitorii, ei n'au putut fi descoperiți. Au trecut ani și întreaga afacere părea uitată, nimeni nu-și mai bătea capul cu ea. În zilele trecute s'a iscat o bătăie în sat. Bătăușii au fost duși cu toții la poliție. Aici unul din ei a mărturisit, ca să-și descarce sufletul, că el a omorât acum 33 de ani pe plugar și familia sa, și că a făcut-o aceasta în urma unei certe pentru o moștenire.

Țara cu cele mai multe femei măritate este Cehoslovacia. Din cele 15 milioane de locuitori căți are Cehoslovacia, 3 milioane sunt femei măritate cu mai mult de cinci copii; 271.000 au câte patru copii; 394.000 au câte trei copii; 529.000 câte doi; 616.000 au numai câte un copil și 507.000 n'au nici un copil.

O boală nouă. În orașul Bodum din India de Nord, 27 de persoane s'au îmbolnăvit de o boală nouă și necunoscută. Trei dintre ele au și murit de această boală. Medicii au declarat că această boală încă nu-l cunoscută de știința medicală.

Ce se întâmplă într'un ceas. Nici închipui nu ne putem: Se nasc 5440 oameni și mor 4630. Se cunună 1200 perechi și se despărțesc 35. Se săvârșesc 24 omoruri și 198.500 alte fapte rele, dintre cari 177.000 se și pedepsesc. În fabricile de zahăr se fabrică 99.600 tone (1000 kgr.) zahăr, se mănâncă 25 milioane kgr. cartofi, 4.250.000 kgr. carne, 35 milioane kgr. pâine și 1.250.000 ouă, se trimit 114.000 telegrame și 1 miliard 250 milioane epistole resp. cărți poștale, se tipăresc 60 milioane ziare resp. reviste, se întâmplă un cutremur de pământ și 4 orcane (uragane = furtuni grozave).

Statui de hârtie. Niște ingineri nemți au izbutit să facă dintr'un amestec de hârtie și rășină, o materie asemănătoare marmorei și care se poate lucra întocmai ca și marmora. Din acest material vreau nemții pe viitor să facă statui și monumente.

Nu mai avem stejari pentru traverse. Ziarul „Argus” din București arată în Nr. 7460 că atât de mult lemn de stejar am exportat, încât ne putem trezi într'o bună zi, nu numai că C. F. R. nu va mai găsi în țară stejar destul pentru traverse, ci va trebui să importăm traverse din străinătate. Iată unde a dus negrija trecutelor guvernării Noi, țară cu atâtea amar de păduri, să fim siliți a importa traverse de stejar din străinătate!

Prima femeie care a locuit în Vatican. Se știe că în Vatican (locuința Papei) intrarea femeilor nu este permisă. Cea dintâi femeie care a intrat înăuntru Vaticanului, a fost o îngrijitoare a Papei, Theolinda Banfi. Ea a slujit multă vreme în familia Sfântului Părinte. La bătrânețe, când n'a mai putut munci, ea a fost adusă în Vatican, unde a și murit la vârsta de 76 ani.

Obiceiuri vechi

Cu multe veacuri în urmă în Tracia, Fenicia și Armenia fetele de măritat erau vândute la licitație. Bărbatul care voia să se însore a doua oră avea dreptul să-și vândă nevasta sau chiar s'o ucidă și să-și cumpere alta. La Mezi, niște locuitori ai Asiei, bărbatul avea dreptul să țină 6 femei, iar femeia 5 bărbați. Cel mai interesant obicei și cu'n înțeles mai adânc era cel al asirienilor, cari adunau odată pe an toate fetele de măritat și le împărțeau în urite și frumoase. Cu banii câștigați din vânzarea celor frumoase făceau zestre celor urite, cari se puteau astfel mărita și ele.

O nouă gospodărire a satului

Cea mai mare parte a locuitorilor noastre trăiește la sate, la țară, acolo unde și are farmecul și frumusețea ei. Această este legată însă de nenumărate neajunsuri din cari unele sunt de interes general. Este o foarte mare înrăurire asupra bunăstării și vieții din sat și din județ.

Fără îndoială, că lipsa drumurilor nu va da putința locuitorilor cât și vecinilor să se poată duce dela un loc la altul.

Pentru îndreptarea acestui mare neajuns sau rău, ministerul de interne a arătat în prefecțiilor din țară că în satele noastre locuitorii înnoată prin noroi alături de animalelor care trebuie să se ducă la școală; arățele și vitele de abia se mai pot mișca într'un loc întraltul, iar lipsa podurilor și a drumurilor mai grea mișcarea.

În acest scop, primarii satelor și comitetii de grijă, ca fiecare locuitor să-și curețe șoselele în dreptul proprietății sale și să se îngrijască după buna lui stare, să se îngrijască să se facă pietrișul necesar pentru drumul din sat și din județ. În acest scop, județul va da ajutoare bănești necesare.

Deasemenea toate drumurile din raionul munilor vor fi plantate cu pomi, pe cari ei îi va da în mod gratuit, iar primarii și comitetii de grijă ca să fie ocrotiți de rău făcătorii săi. Îmi aduc aminte, cum mai ani trecuți în comuna frumoasă comună de pe valea Someșului, comitetul școlii primare au plantat dealurile șoselele satului, tei, pentru a-l înfrumuseța. Acum s'au plantat vreo câteva sute de tei, peștii lor, cari făceau fala comunei.

Dar, după cum ziceam mai sus, în țară de rele al satului au început a-i tăia, clădindu-l, rupându-l sau făcându-l altfel de loc, numai pentru a-l distruge.

Azi din numărul lor mare deabia creșterea au mai rămas vreo câțiva.

Noua orânduire însă va da puțința omului de bine al satului, ca să poată face și să aibă sat o mică podoaabă, spre mândria lor și a țării.

Alături de aceste măsuri, conducătorii județului se vor îngriji ca să facă reparaturile tuturor podurilor și podețelor, începând cu cele mai mici din interiorul comunei, cum sună porunca de sus.

Materialul necesar acestui scop va fi dat în îndemână, în mod gratuit, iar lunar raporta cât s'a lucrat în fiecare comună și câte pietriș s'a dus și în ce stare sunt lucrările podurilor.

După cum vedem, se începe o nouă orânduire a lucrurilor din sat, cari vor aduce cu sine, fără îndoială, propășirea și ridicarea satului românesc. Repararea și facerea tuturor lucrurilor, văzute mai sus, va schimba fața satului, făcându-se o bună gospodărie din partea celor chemați să conducă satul.

Procedând în modul acesta, în câștigarea drumurilor, podurilor și podețelor noastre asigurăm o bună circulație, locuitorii dându-și vada înțelegerii muncii pe care vor depune pentru folosul satului lor.

Satul, deci, se va putea ridica din starea de umilire în care se află azi, numai prin munca locuitorilor lui, care trebuie făcută cu toată dragostea sufletului lor. Să pornim, dar, la fapte, uniți în jurul cârturarilor din țară.

Olimpiu I. Barna

Iubiți cetitori!

Nu uitați să trimiteți prețul abonamentului la foaie!

